

CONVENȚIA ASUPRA ZONELOR UMEDE, DE IMPORTANȚĂ INTERNAȚIONALĂ, ÎN SPECIAL CA HABITAT AL PĂȘĂRILOR ACVATICE – CONVENȚIA RAMSAR

THE CONVENTION ON WETLANDS

PAULA SMARANDA SPĂTĂRELU - IANCU

Abstract

*Taking into consideration the importance of wetlands as regulators of water regimes, sources of biodiversity at all levels and resource of great economic, scientific and recreational value for the global community, it was adopted, in the Iranian city of Ramsar, in 1971, the Convention on Wetlands which came into force in 1975. The convention is an intergovernmental treaty which provides the framework for national action and international cooperation for the conservation and wise use of wetlands and their resources and it is the only global environmental treaty that deals with a particular ecosystem. The wetlands are: swamps and marshes, lakes and rivers, wet grasslands and peatlands, oases, estuaries, deltas and tidal flats, near-shore marine areas, mangroves and coral reefs, and human-made sites such as fish ponds, rice paddies, reservoirs, and salt pans. The Convention's member countries cover all geographic regions of the planet. Romania ratified this treaty by **Law nr. 5/1991** and designates as Ramsar sites : Danube Delta (21/05/1991), Small Island of Braila (15/06/2001), Dumbravita Fishpond Complex (02/02/2006), Mures Floodplain (02/02/2006) and Lake Techirghiol (23/03/2006). The structure of the convention includes: The **Conference of the Contracting Parties (COP)** which meets every three years and promotes policies and technical guidelines to further the application of the Convention, the **Standing Committee**, made up of Parties representing the six Ramsar regions of the world which meets annually to guide the Convention between meetings of the COP, the **Scientific and Technical Review Panel** which provides guidance on key issues related to the application of the Convention and the **Ramsar Secretariat**, which shares headquarters with IUCN - The World Conservation Union, in Gland, Switzerland and manages the day-to-day activities of the Convention.*

ZONELE UMEDE

Având în vedere rolul multiplu al zonelor umede în menținerea calității mediului prin controlul inundațiilor, stabilizarea țărmului și protecția împotriva furtunilor, aprovizionarea stratului subteran de apă și funcționarea ca veritabile stații de depoluare a apei, precum și rolul lor ca resurse economice, științifice și recreative, dar în special ca habitate ale unui mare număr de specii de păsări, pești, microbi, plante, insecte, amfibieni, reptile, multe dintre ele vulnerabile sau pe cale de dispariție, s-a semnat la Ramsar, în Iran, sub egida UNESCO, la 2 februarie 1971, **Convenția asupra zonelor umede, de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice, denumită și Convenția Ramsar**, singurul tratat internațional care vizează protecția unui tip de ecosistem. Convenția a intrat în vigoare în 1975.

Zonele umede sunt definite în art. 1, alin 1 ca fiind "întinderile de bălți, mlaștini, ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce sau sărată, inclusiv întinderi de apă marină a căror adâncime la reflux nu depășește șase metri". De fapt sunt zone în care saturația cu apă este factorul determinant al naturii solului, precum și al tipurilor de comunități vegetale și animale care trăiesc în sol și la suprafața solului. Aflăte la granița a două sisteme fizice și ecologice diferite – acvatic și terestru – zonele umede sunt, din punct de vedere al biodiversității, printre ecosistemele cele mai bogate în specii, comparabile cu pădurile umede și recifii de corali. Practic, ele se pot întâlni pe teritoriul tuturor statelor, de la Ecuator până la poli. Întinderea exactă a tuturor zonelor umede de pe Terra nu este cunoscută cu exactitate. World Conservation Monitoring Centre apreciază însă această suprafață la aproximativ 570 milioane de ha. La Conferința Părților Ramsar, din 1999, se indica o suprafață totală între 748 și 778 milioane ha.

Convenția își propune protejarea zonelor umede și reglementarea modului lor de utilizare atât prin politici locale, regionale și naționale, cât și prin cooperarea la nivel internațional, astfel încât exploatarea resurselor lor să fie compatibilă cu menținerea proprietăților naturale ale acestor ecosisteme.

Până la data de 16 mai 2006, Convenția a fost semnată de un număr de 152 de state¹, Fiji fiind ultimul stat semnatar (a depus instrumentele de ratificare pe 11 aprilie 2006, convenția urmând să intre în vigoare pentru acest stat din 11 august 2006) care a înscris pe Lista Ramsar „Upper Navua Conservation Area” cu o suprafață de 615 ha. Până la data de 16 mai 2006 au fost înscrise 1604 site-uri care însumează 134.722.002 ha.

Convenția intră în vigoare pentru un stat la patru luni de la data semnării.

Principala obligație a fiecărei părți este de desemna zonele umede de pe teritoriul său care vor fi incluse pe Lista Ramsar. Acestea pot include zone ecofan sau costiere, adiacente zonelor umede și insule sau întinderi de apă marină cu adâncimea mai mare de 6 m la reflux. Pentru a fi înscrise pe listă, trebuie să prezinte o mare importanță

¹ Poate deveni membru al Convenției Ramsar orice stat membru ONU, al uneia dintre instituțiile sale specializate sau al Agenției Internaționale de Energie Atomică sau orice parte la Curtea Internațională de Justiție prin ratificare sau aderare, depozitarul Convenției fiind directorul general al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură.

internațională din punct de vedere ecologic, botanic, zoologic, limnologic sau hidrologic. Vor trebui înscrise, în primul rând, zonele umede având importanță internațională pentru păsările acvatice. În timp, Conferința părților a adoptat o serie de documente care conțin criteriile pe baza cărora se stabilește importanța unei zone, precum și un sistem de clasificare a diferitelor tipuri de zone umede. Majoritatea documentelor privind Lista sunt cuprinse în Rezoluția VII 11, adoptată la Conferința părților din mai 1999. Viziunea Ramsar era ca, până la Conferința părților din noiembrie 2005, să fie incluse cel puțin 2000 de site-uri pe Listă.

În ceea ce privește criteriile potrivit cărora o zonă umedă este considerată a fi de importanță internațională, acestea sunt împărțite în 2 grupe: grupa A, care conține primul criteriu, acela ca site-ul să cuprindă tipuri de zone umede reprezentative, rare sau unice și grupa B, care conține următoarele 7 criterii:

- pe teritoriul zonei umede se află populații apreciabile de specii de plante și animale rare, vulnerabile sau periclitate;
- zona umedă prezintă o valoare specială pentru menținerea diversității genetice și a sistemelor ecologice ale unei regiuni;
- zona umedă prezintă o valoare specială ca habitat al plantelor și animalelor aflate într-un stadiu critic al ciclurilor lor biologice sau prezintă valoare specială pentru comunitățile sale de specii endemice;
- pe teritoriul zonei umede să află minimum 20.000 păsări de apă;
- pe teritoriul zonei umede se află minimum 1% din indivizii unei specii sau subspecii de păsări de apă;
- pe teritoriul zonei umede se află un număr însemnat de specii, subspecii sau familii de pești indigeni sau specii cu o mare valoare pentru menținerea ecosistemului respectiv;
- zona umedă respectivă reprezintă o importantă sursă de hrană pentru pești sau un spațiu vital pentru migrarea sau reproducerea unor specii de pești.

ZONELE UMEDE ÎNSCRISE DE ROMÂNIA PE LISTA RAMSAR

În momentul semnării sau depunerii instrumentului de ratificare, fiecare stat trebuie să desemneze cel puțin o zonă care să fie înscrisă pe Listă. România a ratificat Convenția prin *Legea 5 din 25/01/1991*, publicată în *MO nr. 18 din 26/01/1991* și a înscris până în prezent cinci zone umede².

► **Rezervația Biosferei „Delta Dunării”** deține triplu statut de protecție și anume: rezervație a biosferei, sit natural al patrimoniului natural universal recunoscut de către UNESCO și zonă umedă de importanță internațională și are o suprafață de 647.000 ha, dintre care 580.000 pe teritoriul României, restul pe teritoriul Ucrainei. Delta Dunării, un adevărat muzeu al biodiversității cu 30 de tipuri de ecosisteme, prezintă o valoare inestimabilă pentru patrimoniul natural universal, fiind cea mai întinsă zonă compactă de stufărișuri de pe planetă - 1500 km², adăpostind cea mai mare colonie de pelicani din Europa, și peste 330 alte specii de păsări. O delimitare strict funcțională³ a rezervației ar cuprinde 18 **zone strict protejate**, cu o suprafață totală de 50.600 ha (Rosca- Buhaiova- 9625 ha, Răducu - 2500 ha, Vătafu - Lungulet - 1625 ha, Sărături Murighiol - 87 ha, Insula Popina - 98 ha, Periteasca-Leahova - 4125 ha, Grindul Lupilor - 2075 ha, Grindul Chituc - 2300 ha, Potcoava 625 ha, Pădurea Letea - 2825 ha, Nebunu - 115 ha, Pădurea Caraorman - 2250 ha, Arinisul Erenciuc - 50 ha, Sacalin Zătoane - 21410 ha, Capul Dolosman - 125 ha, Istria - Sinoie - 400 ha, Rotundu - 228 ha, Belciug - 110 ha.), **zone tampon**, stabilite în jurul zonelor strict protejate pentru atenuarea impactului antropic asupra acestora (Matita-Merhei-Letea -22.560 ha, Sontea - 12.500 ha, Caraorman - 13.830 ha, Lumina - Vătafu - 13.460 ha, Dranov - 21.760 ha, Sărături-Murighiol - 5 ha, Lacul Rotundu -1.240 ha, Insula Popina - 260 ha, Capul Dolosman - 28 ha, Zmeica-Sinoie - 31.510 ha, Lacul Potcoava - 2.937 ha, Periteasca-Leahova - 210 ha, Zona tampon marină - 103.000 ha, **zone economice** care acoperă o suprafață totală de 306 100 ha și cuprind terenuri aflate în regim liber de inundație și **zone de reconstrucție ecologică** care sunt suprafețe de teren în cadrul cărora Administrația Rezervației desfășoară activități de refacere a echilibrului ecologic. Limitele rezervației au fost stabilite prin HG 230/4.03.2003 privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora (MO 190/26.03.2003).

Dintre speciile de floră întâlnite în Deltă amintim: *Trapa natans*, *Salvinia natans*, *Vallisneria spiralis*, *Sagittaria sagittifolia*, *Sparganium ramosum*, *Schoenoplectus lacustris*, *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus alba*, iar dintre speciile de păsări care cuibăresc aici: *Ardea purpurea*, *Ardeola ralloides*, *Nycticorax nycticorax*, *Butor stelleris*, *Plegadis falcinellus*, *Pelecanus onocrotalus* - 52% din populația Paleartică, *Pelecanus crispus*, *Phalacrocorax pygmeus*, *Haliaeetus albicilla*, *Egretta garzetta* -71% din populația europeană, *Brantha ruficollis* -20% din populația mondială. De asemenea, în Deltă, se pot întâlni peste 80 specii de pești din 22 de familii și populații importante de mamifere din specii ca *Mustela lutreola*, *Lutra lutra* și *Felis sylvestris*.

Eficiența planului de management ecologic aplicat pe teritoriul Rezervației Biosferei Delta Dunării a fost recunoscută prin acordarea, în anul 2000, a Diplomei Europene pentru arii protejate.

Delta Dunării a fost înscrisă pe Lista Ramsar la 21.05.1991, fiind al 521-lea site.

² România acordă o atenție deosebită și zonelor umede în context transfrontier, având în vedere, în mod special: Parcul Natural Porțile de Fier și Parcul Național Djerdap (Iugoslavia); Zona Ostroavelor Cama – Dinu și Insula Luleac (Bulgaria); Zona Mostiștea-lezer Călărași și Rezervația Biosferei Srebrana (Bulgaria); Lunca Inferioară a Prutului (România și Moldova); Rezervația Biosferei Delta Dunării (România și Ucraina).

³ <http://www.ddbra.ro/ROM/RBDD/gen.html#f>

► Istoricul parcului natural **Insula Mică a Brăilei** începe în 1978, când, prin comunicarea Cancelariei C.C. a P.C.R. nr. 1508/1978, prin care a fost aprobată valorificarea rațională a rezervațiilor naturale situate în fondul agricol, a fost menționată ca **rezervație zoologică**, cu o suprafață de 5336 ha. Ulterior, prin Decizia nr. 350/17.03.1994 emisă de Consiliul Județean Brăila, s-au stabilit măsuri concrete pentru protecția zonei „Insula Mică a Brăilei” până la declararea acesteia ca rezervație naturală, iar prin Hotărârea Consiliului Județean Brăila, nr. 20/29.09.1994 Insula Mică a Brăilei a fost declarată zona protejată - **rezervație mixtă, botanică și zoologică**. Prin Legea nr. 5/06.03.2000 pentru aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – secțiunea a III-a – zone protejate, zona inundabilă brăileană este menționată sub denumirea **“Balta Mică a Brăilei”**, în anexa I, în lista **“Rezervații ale biosferei, parcuri naționale sau naturale”**. Ca rezultat al derulării proiectului LIFE 99 NAT/RO/006400 „Plan de management integrat pentru Insula Mică a Brăilei” s-a stabilit infrastructura operațională de implementare a planului de management pentru această arie protejată prin Ordinul M.A.P.M. nr. 507/6.06.2002 privind constituirea Consiliului Științific al Parcului Natural Balta Mică a Brăilei - Zonă Umedă de Importanță Internațională și prin Ordinul M.A.P.M. nr. 511/6.06.2002 privind constituirea Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Insula Mică a Brăilei - Zonă Umedă de Importanță Internațională. Totodată, cele două ordine stabilesc ca până la înființarea unei structuri proprii de administrare a parcului, agenția de implementare a proiectului LIFE 99 NAT/RO/006400, respectiv Departamentul de Ecologie Sistemă și Dezvoltare Durabilă din cadrul Universității București va coordona procesul de realizare și punere în practică a planului de management. Conform Ordinului nr. 850/2003 (M.O.793/11.11.2003) privind procedura de încredințare a administrării sau de atribuire a custodiei ariilor naturale protejate, Parcul Natural Balta Mică a Brăilei a fost încredințat spre administrare Regiei Naționale a Pădurilor „Romsilva” prin contractul încheiat între Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor și Regia Națională a Pădurilor. Prin HG 230/4.03.2003 au fost stabilite limitele parcului. Acesta este situat în lunca cu regim natural de inundație a fluviului Dunărea, între Vadu Oii și municipiul Brăila, ecoregiunea României nr. 20⁴. În interiorul acestor limite parcul cuprinde totalitatea ostroavelor și insulelor aflate la sud de Brăila până la podul de la Giurgeni - Vadul Oii, respectiv Insula Arapului, Insula Fundul Mare, Insula Calia, Insula Mică a Brăilei, Ostrovol Crăcănel, Insula Vărsăturii și Brațul Arapu, Brațul Calia, Brațul Pasca, Brațul Cremenea, Brațul Mănușoia, Brațul Vâlcu și Brațul Cravia. Acest parc natural este singura zonă rămasă în regim hidrologic natural (zonă inundabilă), după îndiguirea, în proporție de cca. 75%, a fostei Bălți a Brăilei și crearea incintei agricole Insula Mare a Brăilei. Din suprafața totală, cca 53,6% o ocupă pădurile aluviale, 6% pășunile, 12,84% zonele umede și 27, 5% lacurile (iezere, bălți). Zona este bine cunoscută pentru importanța ei ornitologică, deoarece se situează pe cel mai important culoar de migrație al păsărilor din bazinul inferior al Dunării de Jos, la jumătatea rutelor de migrație între locurile de cuibărit din nordul Europei și refugiile de iernat din Africa. Au fost observate un mare număr de păsări, dintre care, 169 specii protejate pe plan internațional, prin Convențiile de la Berna, și Bonn, acestea reprezentând jumătate din speciile de păsări migratoare caracteristice României. Insula Mică a Brăilei a fost înscrisă pe Lista Ramsar la 15.06.2001, la poziția 1074.

► **Lunca Mureșului**, situată între orașul Arad și granița ungară, cuprinde aproximativ 40 de insule și adăpostește o mare varietate de ecosisteme. Aspectul actual al parcului este rezultatul îndiguirilor și al practicării agriculturii în această regiune. Principalele pericole pentru habitatele zonei sunt braconajul (la pești) și introducerea unor specii exotice, în special a *Acer negundo*. Lunca Mureșului a fost înscrisă pe Lista Ramsar la data de 02.02.2006, la poziția 1606.

► **Complexul piscicol Dumbrăvița**, situat în județul Brașov, având o suprafață de 414 ha, constituie locul de cuibărit a peste 30 de specii de păsări și habitatul a peste 100 specii de păsări, printre care unele rare pentru România, cum ar fi *Platalea leucorodia*, *Plegadis falcinellus*, *Cygnus cygnus*, *Branta ruficollis*. Complexul piscicol Dumbrăvița a fost înscris ca site Ramsar în data de 02.02.2006, la poziția nr. 1605.

► **Lacul Techirghiol**, cel mai întins lac salin din România, cu o suprafață de 1462 ha este cel mai recent site Ramsar românesc, fiind înscris la data de 23.03.2006, cu nr. 1610. Lacul este situat lângă Marea Neagră și este divizat în trei părți de către două baraje construite în anii 1980, partea estică rămânând sărată, între baraje având o salinitate scăzută, iar partea vestică conținând apă dulce. Despre speciile de plante, printre cele mai întâlnite sunt *Suaeda maritima* și *Puccinellia distans*, iar dintre animale amintim *Artemia salina*, folosit în scopuri medicale. Cel mai mare pericol pentru conservarea zonei îl constituie turiștii, un plan de management al ariei urmând să fie prezentat anul acesta Biroului Permanent Ramsar.

⁴ Parcul este delimitat la sud de ramificația Dunării în cele două brațe (la 3 km de Vadu Oii), Dunărea Navigabilă, la est de brațul Valciu de la km 237 până la km 197, Dunărea navigabilă de la km 197 la km 186, brațul Cravia (Bratusca sau Dunărea Veche) de la km 186 până unde se întâlnește cu Dunărea navigabilă (km 174), la nord de confluența brațului Arapu, Cravia și Dunărea Navigabilă, la vest de Dunărea navigabilă de la km 232 până la 216, brațul Pasca de la km 216 la 209, Dunărea navigabilă km 209 până la km 197, brațul Calia de la km 197 până la 180 și brațul Arapu de la km 180 până la km 174.

SITUAȚIA SITE-URILOR RAMSAR DIN EUROPA

Europa este reprezentată în Convenția Ramsar de peste 870 zone umede de importanță internațională (până la data de 16 mai 2006). Cele mai întinse site-uri se află în Federația Rusă⁵: Insulele Brekhovsky (1.400.000 ha), Pădurea Tobol- Ishim (1.217.000 ha), Parapolsky Dol (1.200.000 ha), Aria dintre Pura și Mokoritto (1.125.000 ha), Delta Volgăi (800.000 ha). Pe locul următor loc se află Delta Dunării, cu o suprafață de 647.000 ha. La polul opus, cele mai mici site-uri sunt înscrise de Marea Britanie și se află situate în insulele Bermude⁶: Somerset Long Bay Pond (1 ha), Warwick Pond (2 ha), Hungry Bay Mangrove Swamp (2 ha), Lover's Lake Nature Reserve (2 ha), urmate de Grotte des Émotions (3 ha) din Belgia, Is-Simar (5 ha) din Malta și Pembroke Marsh East (8 ha) din Marea Britanie – Insulele Bermuda.

Federația Rusă este și statul cu cea mai mare suprafață a zonelor umede înscrise: 10.323.767 ha, fiind urmată de Danemarca – 2.078.823 ha, Marea Britanie – 880.708 ha, Germania - 839.327, Franța – 829.585 ha, , Olanda – 818.908 ha, Finlanda – 799.518 ha, Ucraina – 744.651 ha, România – 683.628 ha, Suedia – 514.500 ha.

Ultimele site-uri europene înscrise sunt: Cerknisko jezero z okolico - Lacul Cerknica și împrejurimile (Slovenia) – înscris la data de 19.01.2006, Complexul Piscicol Dumbravita și Lunca Mureșului (România) - înscrise la data de 02.02.2006, Lacul Shkodra și Râul Buna (Albania), înscris la data de 02.02.2006, Les étangs littoraux de la Narbonnaise, (Franța) – înscris la data de 02.02.2006, Kizören Obrouk (Turcia) – înscris la data de 02.05.2006 și Lacul Techirghiol (România) - înscris tot la data de 02.05.2006.

Cu un număr de 164 de zone umede înscrise pe Listă, Marea Britanie este statul cu cele mai multe site-uri Ramsar din Europa și din lume, fiind urmată de Mexic -65, Australia -64, Suedia - 51, Olanda, Spania și Finlanda câte 49, Italia - 46, Irlanda - 45, Algeria -42, Danemarca -38, Canada și Norvegia câte 37.

În cadrul reuniunii regionale de la Erevan (Armenia), din 4-8 decembrie 2004, una dintre temele de interes a fost "Evaluarea și inventarul zonelor umede europene", prilej cu care reprezentantul organizației Wetlands International – Doug Taylor a prezentat situația acestora, arătând că se constată o degradare a caracteristicilor ecologice a aprox. 62% din totalul zonelor umede europene, în timp ce numai 2% din aceste zone umede cunosc o îmbunătățire a calității ecologice. Aceste zone umede, ce reprezintă 2%, sunt considerate a fi o „excepție semnificativă”, fiind nominalizate ca aparținând zonelor umede ce cunosc o îmbunătățire a caracteristicilor ecologice, zonele umede din Grecia (partea continentală), Islanda, Italia (Toscana) și România (Delta Dunării).

OBLIGAȚIILE STATELOR PĂRȚI

În afară de obligația de a desemna zonele umede aparținând teritoriului său care să fie incluse pe Lista zonelor umede de importanță internațională, statele, prin ratificarea convenției și-au asumat și alte obligații:

- să elaboreze și să aplice planurile lor de amenajare, astfel încât să favorizeze conservarea și utilizarea rațională a zonelor umede înscrise pe Listă - art.3, alin 1;
- să ia măsurile necesare pentru a fi informate, de îndată ce este posibil, despre modificările caracteristicilor ecologice ale zonelor umede situate pe teritoriul său și înscrise pe Listă și să informeze structurile Convenției – art. 3, alin 2;
- să favorizeze conservarea zonelor umede și pasărilor acvatice, creând rezervații naturale în zonele umede - art. 4, alin 1;
- în cazul în care retrag o zonă umedă înscrisă pe Listă sau îi reduc întinderea, să creeze noi rezervații naturale pentru păsările acvatice și pentru protecția, în aceeași regiune sau în alt loc, a unei părți convenabile din habitatul lor anterior – art. 4, alin 2;
- să încurajeze cercetarea și schimbul de date și publicații referitoare la zonele umede, la flora și fauna lor – art. 4, alin 3;
- să încerce să asigure creșterea efectivelor la populațiile de păsări acvatice în zonele umede care le aparțin. – art. 4, alin 4;
- să favorizeze formarea de personal competent pentru studierea, administrarea și supravegherea zonelor umede – art. 4, alin 5;

De asemenea, Convenția prevede că, în situația în care zonele umede depășesc teritoriile unei părți contractante sau în cazul în care un bazin hidrografic este împărțit între mai multe părți contractante, acestea trebuie să se consulte asupra îndeplinirii obligațiilor decurgând din convenție. Am insistat asupra acestor obligații pentru că, în ultimii ani, prin proiectul guvernului ucrainean de construcție a canalului navigabil Bystroye din Delta Dunării – un canal lung de 162 de kilometri, de la brațul Bystroye din Delta secundară a brațului Chilia și până la portul Reni și un dig pentru oprirea curenților marini, în dreptul gurii de vărsare a brațului Bystroye – s-a marcat un punct de referință în implementarea Convenției. Opoziția internațională a fost generată de faptul că această construcție afectează o zonă naturală importantă, înscrisă ca zonă umedă Ramsar și ca zonă centrală a Rezervației Biosferei UNESCO- MAB

⁵ Din motive pur didactice, am considerat Federația Rusă ca fiind stat european și site-urile de pe teritoriul acesteia ca fiind site-uri europene, deși o parte de află situate în Asia.

⁶ Deși nu se află în Europa, aceste site-uri au fost înscrise pe Listă de un stat european și le-am considerat europene, din motive pur didactice.

(“Omul și Biosfera”), precum și ca areal natural protejat al Ucrainei; zona brațului Musura, unde s-a construit canalul Băstroe, beneficiază de un regim de protecție integrală, care interzice realizarea lucrărilor hidrotehnice, fiind interzis chiar accesul publicului. Organizații internaționale și țări, printre care Convenția Ramsar asupra Zonelor Umede, UNESCO, Guvernul României, Cancelarul Germaniei Gerhard Schröder, Guvernul Statelor Unite ale Americii, și-au exprimat îngrijorarea față de impactul unui asemenea proiect asupra fragilului ecosistem din Delta Dunării. Convenția Ramsar a fost unul dintre primele organisme internaționale care a încercat găsirea unei soluții viabile, acceptabile la problema Bystroe. În viziunea Ramsar, proiectul prezent reprezintă varianta cu cel mai mare impact negativ asupra mediului dintre toate variante prezentate, raportul misiunii consultative prezentând Ucrainei alternative și asistență tehnică pentru conservarea caracterului ecologic al zonei. În cadrul reuniunii Biroului Permanent al Convenției Ramsar, delegația SUA a înaintat o propunere în premieră și anume sistarea ajutorului financiar către Ucraina până în momentul în care își va clarifica poziția referitoare la acest proiect. Este vorba despre fondurile acordate anual statelor care au ratificat Convenția. Propunerea delegației americane nu a întâmpinat nici o rezervă din partea celorlalte delegații prezente, ceea ce înseamnă că Ucraina nu va beneficia de sumele respective până în momentul în care guvernul de la Kiev nu va adopta o poziție în concordanță cu recomandările Convenției. Cu toate acestea, până în prezent, au fost deversate în Marea Neagră circa 2,4 milioane de tone de măr, urmând ca, până la finalul proiectului, să mai fie deversate alte 2,2 milioane de tone, o cantitate care depășește cantitatea de măr dragată de România, din întreaga Delta, în ultimii 10 ani. Canalul Chilia este locul de migrare a 95% din populația de scrumbii a Dunării, care va fi afectată din lucrări, ca și restul faunei și florei. Stau sub semnul dispariției inclusiv specii menționate în Lista Roșie. Se estimează că anual capturile de pește de apă dulce ar putea scădea cu circa 20 tone, iar a celui marin cu circa 80 de tone. Una din speciile de păsări care vor avea de suferit este și pelicanul comun, deoarece, deși cuibărește în rezervația Roșca Buhaiova, din Delta românească, zona de hrănire se întinde și pe teritoriul Ucrainei, inclusiv în zona lucrărilor. De precizat faptul că, prin construirea acestui canal, Ucraina nu a încălcat numai prevederile Convenției Ramsar, ci și pe cele ale Convenției de la Copenhaga din 1998, de delimitare a traseelor maritime care precizează că singura cale maritimă pentru vapoarele de mare tonaj între Dunăre și Marea Neagră este brațul Sulina.

STRUCTURA ORGANIZAȚIONALĂ A CONVENȚIEI

Structura organizațională a Convenției include:

1. **Conferința părților contractante (COP)** care se întrunește o dată la trei ani și reprezintă forumul unde se discută problemele privind aplicarea convenției, se apreciază experiențele naționale, se revede statutul siturilor din Lista Zonelor Umede de Importanță Internațională, se adoptă ghiduri tehnice pentru părți, se promovează activități de cooperare, se adoptă bugetul și recomandări pentru părțile contractante, privind conservarea, administrarea și utilizarea rațională a zonelor umede, a florei și faunei lor. Fiecare parte contractantă beneficiază de un vot, iar recomandările se adoptă cu majoritatea simplă a voturilor exprimate, sub rezerva prezenței a cel puțin jumătate din numărul părților contractante. Orașele care au găzduit Conferințele Părților au fost: Cagliari (Italia) - 1980, Groningen (Olanda) - 1984, Regina (Canada) - 1987, Montreux (Elveția) - 1990, Kushiro (Japonia) - 1993, Brisbane (Australia) - 1996, San Jose (Costa Rica) - 1999, Valencia (Spania) - 2002, Kampala (Uganda) - 8-15 nov. 2005. În anul 2002, la Valencia – Spania s-a adoptat Planul Strategic pentru perioada 2003 – 2008. A X -a Conferință a părților va fi găzduită de orașul Changwong din Republica Coreea, între 28 oct. - 4 nov. 2008. România a depus scrisoarea de intenție pentru organizarea celei de a XI – a Conferință a Părților, din 2011.

2. **Biroul Permanent**, format din părți reprezentând cele șase regiuni Ramsar, se întrunește anual și are rol executiv în implementarea Convenției. Principalele sale funcții sunt să dețină Lista zonelor umede de importanță internațională și să primească de la părțile contractante informațiile privind aceste zone, să organizeze Conferințele și să comunice părților recomandările acestora. A 34 - a sesiune a Biroului Permanent a avut loc între 10-13 aprilie 2006, la Gland, în Elveția, următoarea sesiune urmând să aibă loc între 12 -15 februarie 2007, în aceeași localitate. În prezent Președinte al Biroului Permanent este dl. Paul Mafabi din Uganda, iar vicepreședinte dl. John Bowleg din Bahamas. Componenta Biroului este următoarea: **din Africa:** Benin, Gabon, Kenya și Malawi, **din Asia:** China, Republica Islamică Iran și Thailanda, **din Europa:** Austria, Republica Cehă, Georgia și Slovenia, **din America Centrală și de Sud:** Bahamas, Ecuador și El Salvador, **din America de Nord:** SUA, din **Oceania:** Samoa, țara gazdă a celei de a IX-a și respective a X – a Conferință a Părților – Uganda și Republica Coreea și observatorii permanenți: Olanda, Elveția și organizațiile BirdLife International, IUCN-The World Conservation Union, International Water Management Institute (IWMI), Wetlands International, WWF International. România a făcut parte din Biroul Permanent în perioada 2003-2005.

3. **Comisia de Cercetare Științifică și Tehnică (Scientific and Technical Review Panel)**, organ subsidiar cu rolul de a oferi asistență științifică și tehnică celorlalte organisme ale Convenției, înființat în baza Rezoluției 5.5, adoptată la Kushiro, în 1993. Membrii sunt aleși de către Biroul Permanent pe baza nominalizărilor din partea statelor părți, aplicându-se același principiu al celor șase regiuni. Expertul numit de guvernul României pentru a asista STRP este Dr. Grigore Baboianu. A 13-a întâlnire a acestui organism va avea loc între 30 mai și 2 iunie 2006, la Gland, în Elveția.

4. **Secretariatul Ramsar** care execută sarcinile zilnice, având sediul în Gland, Elveția.

Conferința părților decide atribuirea statutului de organizație internațională parteneră acelor organizații care pot avea un rol în implementarea convenției. Până în prezent acest statut a fost conferit BirdLife International, IUCN–

The World Conservation Union, International Water Management Institute (IWMI), Wetlands International și World Wide Fund for Nature (WWF).

La nivel național, fiecare stat parte desemnează o autoritate administrativă care să asigure implementarea convenției. De asemenea, statele sunt încurajate să înființeze Comitete Naționale Ramsar, implicând factori de decizie în domeniul protecției mediului, organizații nonguvernamentale și societatea civilă. În unele state au fost înființate deja aceste comitete, dar ele variază foarte mult din punct de vedere al structurii. În România autoritatea administrativă este Direcția Conservarea Naturii, Biodiversității și Biosecurității din cadrul Ministerului Mediului și Gospodării Apelor. Comitet Național Ramsar nu a fost încă înființat.

Convenția poate fi amendată la o reuniune a părților convocată cu acest scop de către Biroul Permanent, la cererea scrisă a unei treimi din numărul părților contractante. Propunerile de amendare, care pot veni din partea oricărui membru, sunt comunicate Biroului Permanent care urmează să le comunice celorlalți membri. Comentariile pe baza acestora pot fi făcute de state în termen de trei luni de la data la care amendamentele au fost comunicate, urmând ca Biroul să le centralizeze, să le comunice părților și să convoace Reuniunea. Amendamentele sunt adoptate cu majoritate de două treimi din părțile contractante prezente care votează. Un amendament intră în vigoare, pentru părțile contractante care l-au acceptat, în prima zi a celei de-a patra luni de la data la care două treimi din părțile contractante au depus un instrument de acceptare pe lângă depozitar. Pentru orice parte contractantă care depune un instrument de acceptare după data la care două treimi din părțile contractante au depus un instrument de acceptare, amendamentul intră în vigoare de la data depunerii instrumentului de acceptare de către respectiva parte.

Convenția a fost amendată prin Protocolul de la Paris din 3 decembrie 1982.

Un stat poate denunța convenția numai după o perioadă de cinci ani de la data intrării în vigoare pentru respectivul stat. Denunțarea intră în vigoare în termen de patru luni de la data primirii comunicării de către depozitar.

Convenția Ramsar este primul tratat internațional modern, în domeniul protecției mediului, dar comparativ cu tratatele recente, prevederile sale sunt globale și simple. Chiar dacă viziunea inițială era că zonele umede sunt, în special, habitat al păsărilor acvatice, treptat au început să fie privite ca ecosisteme, cu interdependențe specifice, fapt care a condus la adoptarea unor politici de mediu cu impact ridicat. Cu toate acestea, zonele umede continuă să se numere printre ecosistemele cele mai amenințate de pe Terra, în principal datorită îndiguirilor, poluării și supraexploatării resurselor lor.

BIBLIOGRAFIE:

- **** *Convenția asupra zonelor umede, de importanta internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice*, ratificată de România prin *Legea 5 din 25/01/1991*, publicată în MO nr. 18 din 26/01/1991
- **** HG 230/4.03.2003 publicată în Monitorul Oficial nr. 190/26.03.2003.
- **** Ordinului nr. 850/2003 publicat în Monitorul Oficial nr. 793/11.11.2003
- **** www.ramsar.org

Spătărelu Iancu Paula Smaranda
 Mitropolia Olteniei Craiova
 Str. Mitropolitul Firmilian, nr. 4
 România
 e-mail: iacupala@yahoo.com